

Opinia do ustawy
o zmianie ustawy o pomocy publicznej
i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej
(druk nr 238)

I. Cel i przedmiot ustawy

Uchwalona przez Sejm w dniu 4 września 2008 r. ustawa o zmianie ustawy o pomocy publicznej i restrukturyzacji publicznych zakładów opieki zdrowotnej zmierza do wykorzystania pozostałej na dzień 31 marca 2008 r. kwoty 246 mln zł, przeznaczonej na pożyczki i zwiększenie pożyczek z budżetu państwa przewidzianych na podstawie ustawy.

Najważniejsze zmiany w ustawie to:

- 1) umożliwienie samodzielnym publicznym zakładom opieki zdrowotnej skorzystania z umorzenia pozostałej części pożyczki albo pozostałej części pożyczki i środków uzyskanych z jej zwiększenia, w przypadku gdy zakład do dnia 30 listopada 2007 r. zrzekł się przed sądem roszczeń wobec Narodowego Funduszu Zdrowia, Skarbu Państwa lub innej jednostki sektora finansów publicznych z tytułu zobowiązań tego zakładu wobec pracowników wynikających z ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw (art. 1 pkt 2);
- 2) usunięcie z art. 35ba ust. 8 daty 1 września 2007 r. co umożliwi zakładom opieki zdrowotnej skorzystanie z umorzenia pozostałej części środków uzyskanych z tytułu zwiększenia kwoty pożyczki (art. 1 pkt 3);
- 3) dodanie rozdziału 4a wprowadzającego zasady udzielania pożyczki dla zakładów objętych i nieobjętych restrukturyzacją finansową (art. 1 pkt 6).

Podmiotami do których adresowana jest ustawa są publiczne zakłady opieki zdrowotnej prowadzone w formie samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, oraz jednostki badawczo-rozwojowe, które uzyskały ostateczną decyzję o warunkach

restrukturyzacji. Ustawa obejmuje również zakłady, które zakończyły proces restrukturyzacji, a środki z pożyczki mogłyby przeznaczyć na pokrycie wydatków związanych z uregulowaniem zobowiązań objętych restrukturyzacją. Nowelizacja ustawy skierowana jest również do zakładów, które uzyskały dotację w myśl przepisów art. 40 ustawy, tj. takie, które nie posiadają zaległości w spłacie zobowiązań i nie podlegały restrukturyzacji finansowej.

Zakład, który chce skorzystać z dobrodziejstwa ustawy w dniu złożenia wniosku o udzielenie pożyczki musi spełniać łącznie następujące warunki:

- 1) udzielono mu dotacji w trybie określonym w art. 40 ustawy albo uzyskał ostateczną decyzję o warunkach restrukturyzacji;
- 2) złożył oświadczenie o przeciętnym zatrudnieniu w zakładzie w roku 2007;
- 3) ustanowił odpowiadające kwocie pożyczki zabezpieczenia na rzecz Skarbu Państwa na wypadek roszczeń wynikających z niewypełnienia warunków zmienianej umowy o pożyczkę w postaci zabezpieczenia rzeczowego na majątku własnym, weksła in blanco lub zabezpieczenia udzielonego przez inny podmiot.

Środki uzyskane w wyniku udzielania pożyczki zakład może przeznaczyć na następujące cele:

- 1) na spłatę należności głównych z tytułu zobowiązań zakładów wobec pracowników powstałych w związku z indywidualnymi roszczeniami pracowników wynikającymi z art. 4a ustawy z dnia 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców oraz o zmianie niektórych ustaw tj. tzw. "ustawy 203";
- 2) spłatę należności głównych i odsetek za zwłokę z tytułu zobowiązań publicznoprawnych także nieobjętych postępowaniem restrukturyzacyjnym, o których mowa w art. 7, tj. zobowiązań zakładu z tytułu składek na ubezpieczenie emerytalne, składek na ubezpieczenie społeczne w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne.

W uzasadnieniu projektodawca podkreśla, że dotyczy to również zobowiązań wyżej wymienionych, które nie były objęte postępowaniem restrukturyzacyjnym, a które przed dniem wydania decyzji o zakończeniu restrukturyzacji zostały rozłożone na raty albo terminy ich zapłaty zostały odroczone na zasadach określonych w odrębnych przepisach dotyczących tych zobowiązań a także, że przepis ten umożliwi zakładom, które zakończyły proces restrukturyzacji, zaciągnięcie pożyczki na spłatę zobowiązań

publicznoprawnych, które powstały przed dniem 1 stycznia 1999 r. oraz po dniu 31 grudnia 2004 r., jednakże w celu pozytywnego zakończenia procesu restrukturyzacji zostały rozłożone na raty albo termin ich zapłaty został odroczoney.

Zakładom, które nie zakończyły procesu restrukturyzacji, pożyczka umożliwi spłatę zaległych zobowiązań, których uregulowanie jest jedną z przesłanek wydania pozytywnej decyzji o zakończeniu restrukturyzacji finansowej (na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 3 ustawy zakład przedkłada organowi restrukturyzacyjnemu zaświadczenie o nieposiadaniu zaległości z tytułów, o których mowa w art. 7 ustawy);

- 3) spłatę pożyczki udzielonej przez podmiot, który utworzył zakład, zaciągniętej w celu uregulowania zobowiązań, o których mowa w art. 4, lub spłatę kredytu obrotowego przeznaczonego na uregulowanie tych zobowiązań;
- 4) spłatę należności z tytułu zobowiązań cywilnoprawnych objętych ugodą restrukturyzacyjną w zakresie określonym w art. 13 ust. 1 pkt 2 i 3.

Zakres przedmiotowy pożyczki, skutki niespłacenia rat należności głównej, odsetek albo wykorzystania pożyczki w sposób niezgodny z ustawą pozostają niezmienione.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Ustawa jest przedłożeniem rządowym (druk nr 852).

Sejm uchwalił ustawę na 21 posiedzeniu w dniu 4 września 2008 r. Prace nad ustawą prowadziła Komisja Zdrowia, która w pierwszym czytaniu zaproponowała zmiany o charakterze redakcyjnym oraz zmiany merytoryczne polegające na wydłużeniu do 15 listopada 2008 r. terminu do składania wniosków o pożyczkę oraz uznała, że ustawa wymaga natychmiastowego wejścia w życie tzn. że dniem wejścia w życie ma być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. Sejm uchwalił ustawę w brzmieniu zaproponowanym przez Komisję.

III. Uwagi szczegółowe

Ustawa nie przewiduje *vacatio legis*. Minimalny standard *vacatio legis* wyznacza ustawa z 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, przewidująca 14 dni jako minimalny okres *vacatio legis* (art. 4 ust. 1 ustawy).

Nakaz zachowania odpowiedniej *vacatio legis*, zgodnie z ustalonym orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego stanowi jedną z norm składających się na treść zasady demokratycznego państwa prawnego i wynika wprost z zasady zaufania do państwa. Omawiana norma konstytucyjna nakazuje, aby nowe regulacje prawne były wprowadzane w życie z zachowaniem odpowiedniej *vacatio legis*. Adresat normy musi mieć zapewniony czas

na przystosowanie się do zmienionych regulacji i na bezpieczne podjęcie odpowiednich decyzji co do dalszego postępowania.

Nakaz odpowiedniej *vacatio legis* nie ma charakteru bezwzględny. Ustawodawca może zrezygnować z *vacatio legis*, jeżeli przemawia za tym ważny interes publiczny, którego nie można zrównoważyć interesem jednostki. Ustawa przewiduje wyjątki od zasady minimalnej długości - art. 4 ust. 2 ustawy stanowi, że w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. Muszą więc istnieć dostatecznie przekonujące argumenty uzasadniające odstępianie od zasady co najmniej czternastodniowego okresu *vacatio legis*.

W trakcie prac nad ustawą podkreślano, iż uzasadnieniem dla takiego rozwiązania jest fakt, iż ustawa działa tylko na korzyść jej adresatów a niezwłoczne wejście jej w życie pozwoli beneficjentom na szybsze uzyskanie i wykorzystanie środków z pożyczki.

Efektom szybszego wejścia w życie ustawy ma być poprawa sytuacji finansowej beneficjentów i zakończenie w ten sposób postępowań restrukturyzacyjnych.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Aldona Figura

Legislator